

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Aanpak verontreinigde locaties en nazorg met de blik van IenW

Bijeenkomst PROTON

11 februari 2025

Inhoud

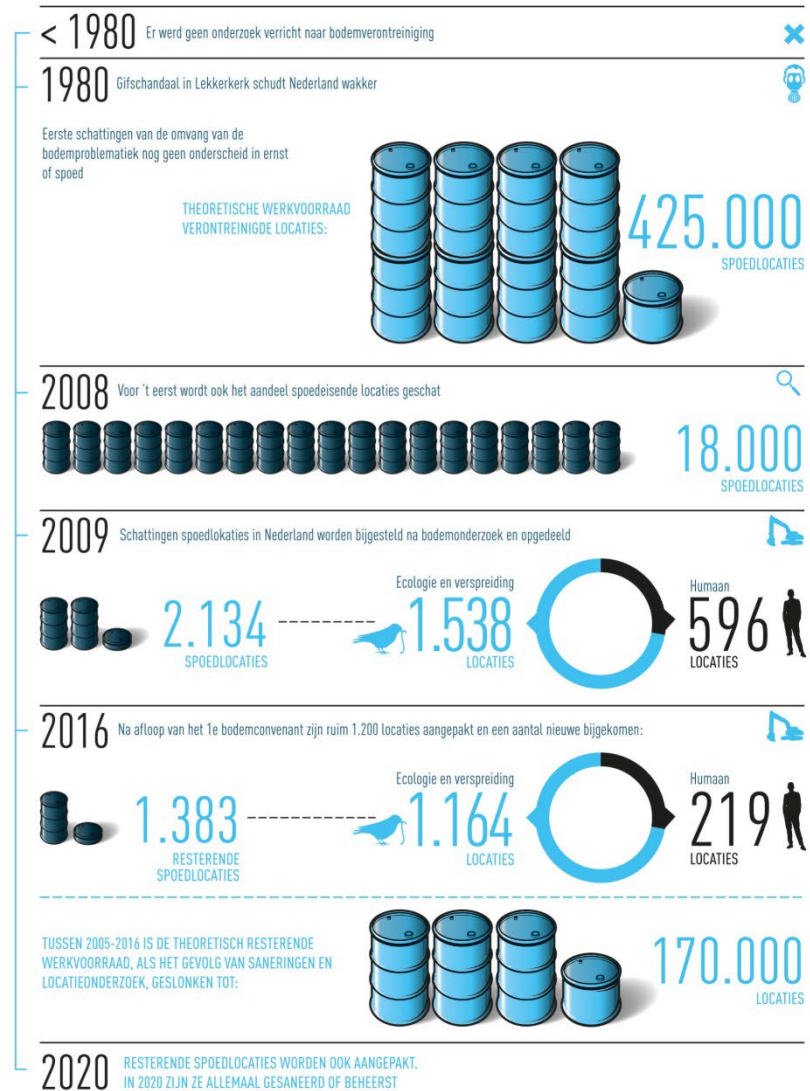
- > Waar komen we vandaan?
- > Beleidstrajecten
- > SPUK Bodem

Waar komen we vandaan?

- > Inventariseren, LDB
- > Saneren, branchegericht
- > Multifunctioneel naar functioneel
- > Restverontreiniging
- > Herontwikkeling steden, ISV
- > Hele grote opgave -> prioritering
- > Aanpak historische spoedlocaties

Theoretische werkvoorraad en spoedlocaties bodemverontreiniging

Infographic: de bodemverontreiniging in Nederland tussen 1960 en 2020. Met enerzijds de schattingen van aantallen aan te pakken locaties (theoretische werkvoorraad) en anderzijds de aantallen spoedlocaties. Rond 2020 bereiken we een historische mijlpaal en komt de bodem/ondergrond in een beheerfase

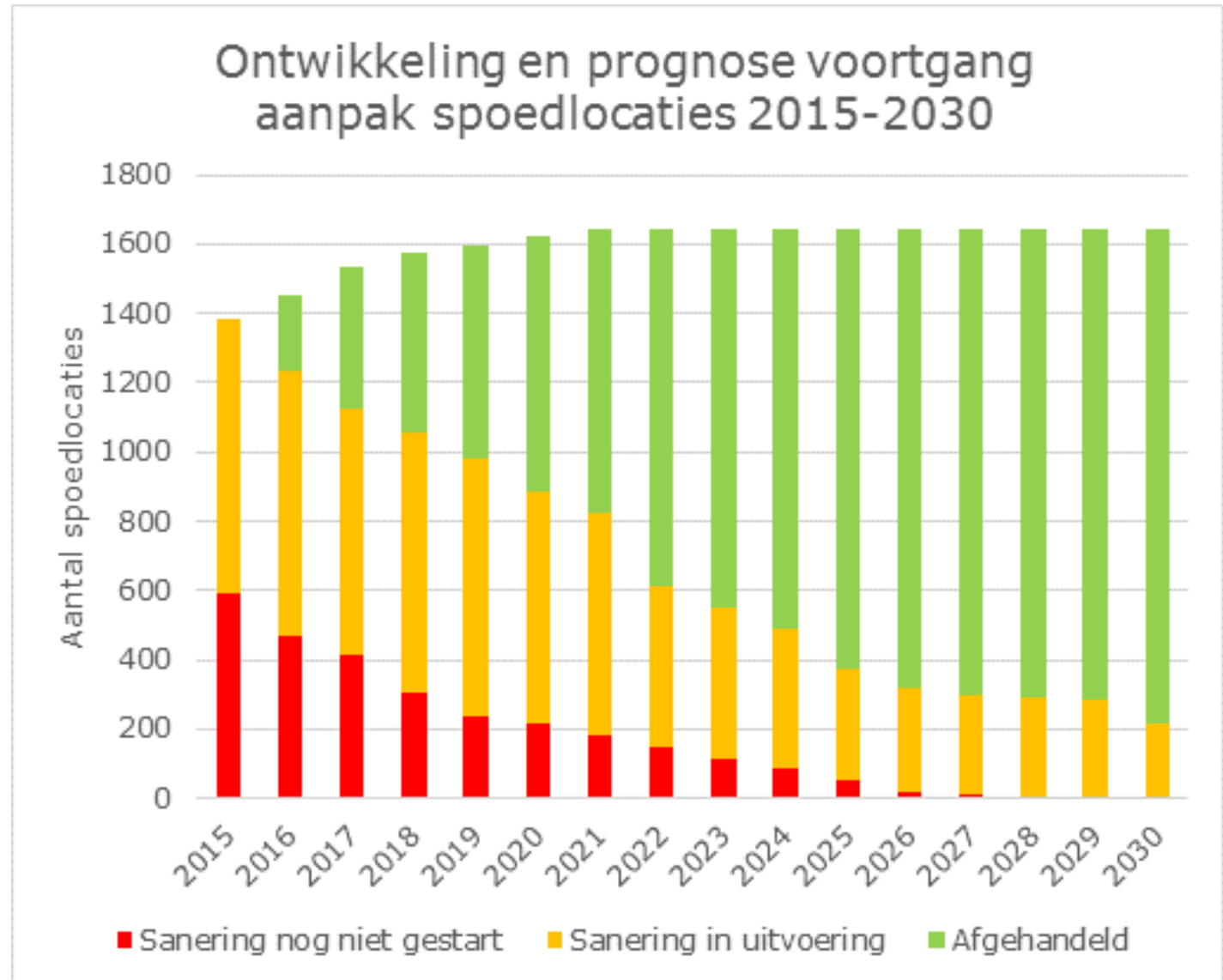
Waar komen we vandaan?

- › Niet-spoedlocaties op natuurlijk moment
- › Bij diffuse verontreiniging focus op risico's in beeld, gebruiksadviezen en kwetsbare objecten
- › Uitgangspunt is dat vervuiler, eigenaar, ontwikkelaar betaalt
- › Grootste deel van de saneringen door markt en maatschappij
- › In sommige situaties pakt de overheid zelf aan
- › Provincies en gemeenten met een rol als bevoegd gezag

Spoedoperatie

- > In **2030** historische spoedeisende verontreinigingen grotendeels beheerst
- > Zijn we dan klaar?

Klaar in 2030?

- › Transitie naar nieuwe fase
- 1. Nieuwe chemische uitdagingen
- 2. Naast chemisch ook fysisch en biologisch
- 3. Omgaan met erfenis uit ons industrieel verleden
- 4. Koppeling met maatschappelijke opgaven

Bestuurlijke afspraken bodem en ondergrond

- › Afspraken IenW, IPO, VNG en UvW voor 2023 t/m 2030.
- › Afronding spoedopgave 2030
- › Start project:
  - borgen IBC-locaties voor de lange termijn
  - borgen risicovolle nazorg voor de lange termijn

Meer dan afbouw nazorg

- > Zowel actieve nazorg als ruimtebeslag
- > Saneren is waardecreatie
- > Saneren is ruimtecreatie
- > PROTON
  - In beeld brengen kansen en knelpunten, wat is er nodig?
  - Kennisontwikkeling en –deling
  - Bieden ondersteuning

Vijf grootste opgaven	Vijf grootste opgaven ruimtevraag indicatief (ha)
Infrastructuur	<i>Niet bepaald</i>
Woningbouw	26.000
Energietransitie	22.000
Klimaatadaptatie	13.000 (waterberging)
Natuur & landbouw	o.a. 37.000 bos
Totaal	100.000, maar door slimme combinatie is al veel te winnen

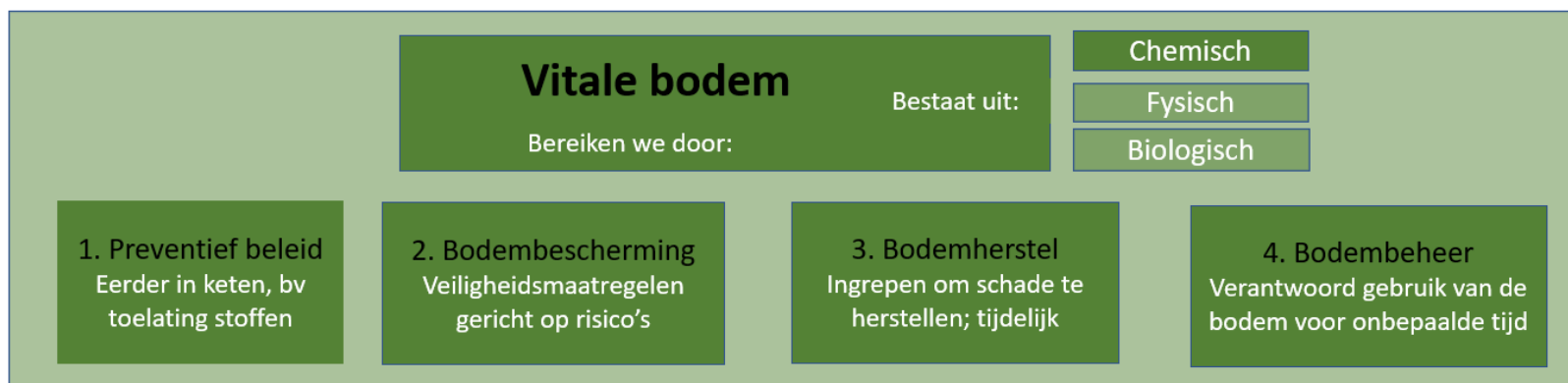
Bron: Sweco, 2020

Beleidstrajecten

- > Water en bodem sturend
- > Programma bodem, ondergrond en grondwater
- > Herijking bodemregelgeving
- > Toekomstvisie bodemherstel

Van nu tot 2030 (laatste kans!)

- > Goed afronden huidige fase
- > Dossiers zijn in 2030 op orde
- > Inzicht in opgave en potentie
  - Risicovolle nazorg
  - Mogelijkheden afbouw nazorg
  - Potentie voor ruimte- en waardecreatie
- > Nazorg is geborgd (toekomstbestendig)
- > Locaties worden meegenomen in ruimtelijke ontwikkeling op natuurlijk moment en voorzien in ruimtevraag maatschappelijke opgaven

Sporen vanuit IenW

- › Inzicht potentie (methodiek)
  - Onderzoek Frans Mulder
- › Financiering
  - SPUK-regeling
  - Onderzoek mogelijkheden fondsvorming
- › Programma Toekomstbestendige Nazorg
  - Verbinden en ontwikkelen en delen van kennis
- › Aandacht in beleidstrajecten

Regeling specifieke uitkering bodem SPUK:

- › SPUK = uitkering van het Rijk aan decentrale overheid met voorwaarden
- › IenW ondersteunt het bevoegd gezag voor bodemsanering:
  - Historische spoedopgaven
  - Buitenproportionele opgaven
  - Oude afspraken
  - Toekomst bestendig omgaan met nazorg

Bron: website SBN

Nazorg in de SPUK

- › Historische spoedopgaven: o.a. nazorg en GGB
- › Oude afspraken: ook nazorg, bij aantoonbare financiële overeenkomst tussen Rijk en bevoegd gezag
- › Toekomst bestendig omgaan met nazorg – vanaf 2024

Onderdeel toekomstbestendig omgaan met nazorg

> Onderzoek

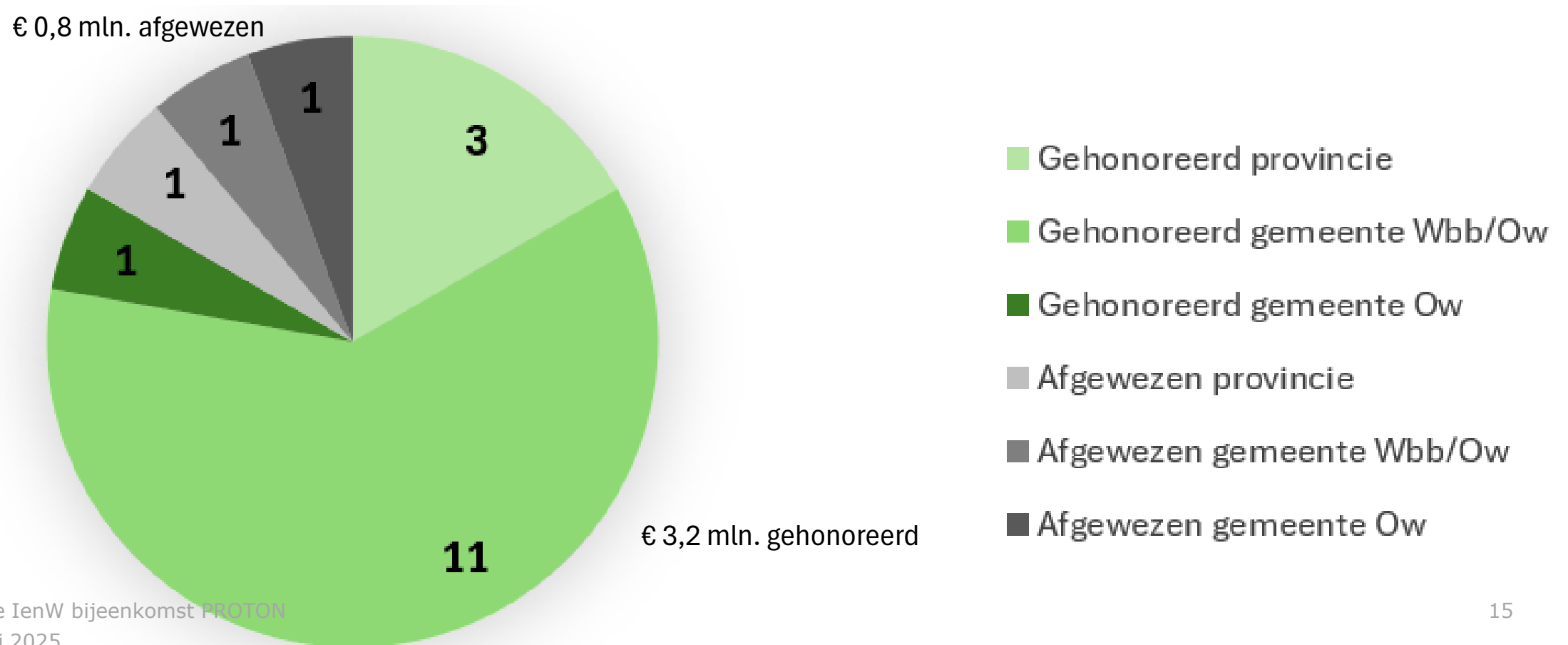
- In beeld brengen risicovolle nazorglocaties
- Steekproefsgewijs verifiëren van de actuele verontreinigingssituatie op nazorglocaties
- steekproefsgewijs bepalen of de actuele nazorg of gebruiksbepalingen voldoende zijn om risico's toekomstbestendig te beheersen
- Mogelijkheden afbouw nazorg of vermindering verminderen gebruiksbepalingen
- In beeld brengen aandachtslocaties grondwater

> Planvorming

- Met doel om locatie langdurig geschikt te maken voor een hoogwaardiger gebruik en nazorg dan wel gebruiksbepalingen te verminderen, af te bouwen of te borgen

Uitkomst beoordeling 2024

Greep uit onderwerpen

- › Onderzoek (o.a. status, mogelijkheden)
  - Leeflagen na 35 jaar
  - Afbraakpotentieel en condities grondwaterverontreinigingen
  - Stortplaatsen
  - Grote historisch verontreinigde locaties
  - Risicovolle nazorglocaties
- › Planvorming complexe locaties

Bron: SPUK-project - op navraag

Conclusie

- › We zijn nog niet klaar
- › Richting nieuwe fase bodemherstel
- › Maar niet vergeten huidige fase goed af te ronden
- › Nu de kans:
  - Dossiers op orde
  - Risico's en potentie in beeld
  - Nazorg geborgd
  - Saneren is waardecreatie!

Bron: SPUK-project - op navraag

Vragen